

TUMULT

Stel je voor dat de juf of de meester het digibord op zwart zet, de deur op slot doet en zegt dat jullie pas naar huis mogen als je de tafel van 17 kent en weet of je 'Wort Bas pianist?' en 'Bas wort pianist' met een t, d of dt schrijft*. Dat geeft tumult. Kamervragen. Minister van Engelshoven (D66) heeft haar handen vol. Componist en pianist George Antheil zo gaat het verhaal, liet de deuren van de concertzaal op slot doen omdat de mensen schreeuwden en wegliepen tijdens zijn concert. Hij legde een pistool op de piano en de mensen mochten pas naar buiten als hij zijn hele stuk nog een keer gespeeld had. Tumult.

Ook tumult als er in de muziek of in de kunst iets nieuw of anders is. Een schok. Een schok van plezier, nieuwsgierigheid, ergernis of angst voor de verandering en voor het nieuwe. Bijvoorbeeld als je verhuisd of een nieuwe meester en juf krijgt.

Ik heb het regelmatig over de (ballet) muziek *Le sacre du printemps* van Igor Stravinsky. Tumult bij de première in 1913, 106 jaar geleden. Maar nu nog steeds een van de beroemdste en meest gespeelde composities ever. Oren moeten wennen. Heel eerlijk gezegd patste de *Sacre* bij mij op héél jonge leeftijd naar binnen. Meesterlijk. Ideetje. Zoek muziek die in deze tijd tumult veroorzaakt en kijk 70 jaar later als jullie pluminus 80 jaar zijn wat er van de muziek terecht is gekomen. Daarom alleen al zou ik in 2089 vanuit of vanaf de Cloud willen horen hoe het die tumult-muziek is vergaan. Een schok in de schilderkunst. Pablo

Picasso bijvoorbeeld.

Ah, wat heb ik mij als ventje geërgerd aan mensen die zeiden "Piet klad zo"* of "Dat kan mijn kleine broertje ook". Als ik deze zin optik doen mijn vingers pijn als ik denk aan die zogenaamde humor. Tegen Picasso's werk kijken de mensen nu wel anders aan. Verandering zorgt voor ontwikkeling en ontwikkeling zorgt voor verandering, zal ik maar zeggen.

Cd klassiek

Sergej Prokofjev. *Piano Sonatas 6-8*. Pianist Vladimir Ashkenazy. De zogenoemde Oorlogssonates. Ik zag de zevende sonate op YouTube gespeeld door pianiste Khatia Buniatishvili.

Ik was flabbergasted (een heerlijk woord, Engels). Ten eerste dat iemand dit kán, het ambacht, respect voor die uren en uren studie. En het moeten incasseren van soms veel negatieve recensies. En dan de muziek zélf, daar wilde ik meer van weten.

In de tijd van Prokofjev (1891- 1953) lette de regering erop dat muziek niet te atonaal was. Geen dissonanten, noten die 'vals' klinken. Componeren volgens voorschriften. Anders kreeg de componist problemen, werd hij of zij op de zwarte lijst gezet of erger. Brrr. Prokofjev wilde tumult vermijden. Volgens P. zijn de dissonante noten bedoeld om de verschrikkingen van de oorlog te laten horen. Slim. Daarnaast lieflijke passages. Hij was in die tijd verliefd. En hij verwerkte invloeden van Beethoven. Sonates over oorlog, liefde

en Beethoven. De Nederlandse pianist Ivo Janssen heeft deze sonates ook op cd gezet.

Cd jazz

The Jacques Loussier Trio. *Play Bach Vol. 1-3*.

Tumult in de klassieke wereld via de jazz. Pianist-componist Jacques Loussier is geboren in 1934 en in maart dit jaar overleden. Hij studeerde af aan het conservatorium. Hij zei tegen platenmaatschappij Decca dat hij een klassieke en een jazzpianist was. Van beide soorten hebben we genoeg pianisten, was de reactie. Geen

Over (wan)smaak moet getwist worden

contract. Toen speelde hij een stukje Bach in jazzvorm. Daar had de maatschappij oren naar. Miljoenenverkoop. Veel Bachliefhebbers reageerden tumultueus op Loussier om composities van J.S. Bach in jazzvorm te spelen. Het werd vandalisme genoemd. Later bespeurde ik dat de swing al in veel van Bachs composities zit en Loussier laat dat via de jazz horen. Ik ben wat meer over Loussier gaan lezen en naar hem gaan luisteren. Hij is een fenomeen van veelzijdigheid. Zoek maar eens wat op. Tijden veranderen. Tegenwoordig lijken mensen coulanter te zijn met cross-overs (zie *Klassieke Kinderzaken #2*, April 2014)*.

Louis van Dijk studeerde klassiek cum laude (met lof) af. Hij speelt jazz en klassiek altijd smaakvol en met eerbied voor beide genres.

Khatia Buniatishvili

Foto: Esther Haase

Trio van de Amerikaanse pianist Mark Kramer. De cd *Jazz Symphony* waarbij hij improviseert rond de 40ste van W.A. Mozart. Fantastisch! Pianist Peter Beets met de cd *Chopin meets the blues*.

Wat die mannen en vrouwen doen is de kroon op de kunst van het improviseren. Tumult is heerlijk, mits er ook maar een verdraagzame glimlach achter zit. (Weet je het verschil tussen mits en vermits?) Over (wan)smaak moet getwist worden.

Tot slot een vraagje. Wie wil samen met mij naar een cd-winkel bij jou in de buurt

gaan? Trakteer ik op een cd'tje en maken we een kiekje (zie *Klassieke Kinderzaken #3* juni 2018)*. Mailen maar: edwinrutton@edwinrutton.nl Alle Leeftijden welkom.

Iedere mailer krijgt de intussen felbegeerde KKZ konde "Zeg Edwin, beantwoord je altijd elke mail?" Jazeker wel!

PPS. Er zitten nog 2 d/dt fouten in dit stukje. Waar? Ik verlood een pakketje van 3 cd's PS. Kladden is hetzelfde als kliederen of knoeien. Ik klad, jij kladt, hij kladt PPS. Alle columns zijn na te lezen op www.edwinrutton.nl bij LEZEN

PLAY BACH VOL. 1-3
THE JACQUES LOUSSIER TRIO
NOT NOW (3CD)
VKZ.NL/19 360 € 9,50

PROKOFJEV
PIANO SONATAS 6-8
VLADIMIR ASHKENAY
DECCA
VKZ.NL/19 361 € 8,99